

dwóch stron drabiny okrętowej. Po pierwszych salwach przywitania, na zwierzechnym pomoście, Kapitanowie eskadry i Oficerowie okrętu formalnie zostali Cesarzowi prezentowani. Zdawało się iż Ich C. K. Mości szczególnież zastanawiali się nad pięknym oddziałem żołnierzy okrętowych, szeregiem stojących na pokładzie; następnie oglądali okręt, pomosty, wszystkie składy zapasów, a nawet i niektóre prywatne kajuty Oficerów, i częstokroć wynurzali swe zadziwienie nad panującym wszędzie porządkiem. Ich C. K. Mości przypatrzwszy się kilku obrotom, udali się do kajuty naczelnika, gdzie raczyli cokolwiek się posilić. Cesarz i Królowa sami tylko siedzieli, a Admirał i pierwszy Kapitan postugiwali im; dwóch synów Admirała, piękne chłopczyki od lat 12 i 13, pełnili służbę paziów i szczególnież na siebie zwracali uwagę. Podczas wieczery Cesarz wniósł toast za zdrowie Króla Jerzego IV., w czasie którego okręt, na którym się znajdowali, i wszystkie inne Angielskie dały salwę królewską. Następnie Admirał wniósł toasty za zdrowie Cesarza i Królowej, a każdemu towarzyszyły 63 wystrzały. Po śniadaniu udał się Cesarz z Królową do niższego pokładu, dla przypatrzenia się jedzeniu osady okrętowej. Cesarz wziął tyżkę z stołu, skosztował zapy i powiedział: »*Bien bonne la Grogue* zaś tylko powonił, ponieważ, jak się zdaje, nie jest wielkim miłośnikiem trunków. Ich C. K. Mości, trzy godziny zabawiwszy na pokładzie, powrócili przy salwach równych tym, jakimi zostali przyjęci, podczas których majtkowie, przy zaczęciu i skonczeniu każdej salwy, trzykrotnie wykrzykali *hurra!* Zdawało się, iż Cesarza odwiedziny te bardzo zadowolily; zawiózł bowiem Admirał w własnej barce na ląd, zamiast ooby ten musiał być udać się w swojej za Monarchą, w której znajdowali się Kapitanowie. Mnóstwo łódek towarzyszyło Cesarzowi do okrętu i napowrót.

Indyje Zachodnie.

Podług ostatnich Numerów Kalendarza Hajtyckiego zatrudnia rząd cztery prassy drukarskie. W Port-au-Prince jest trzy dni w tygodniu otwarta publiczności biblioteka narodowa; wielkiej loży wolnych mularzy w Hajty jest Prezydent Boyer W. Protektorem. W Kalendarzu tym, jak w dawniejszych, opisany jest dla każdego urzędnika stosownie do jego stopnia i władzy należący mu się ubiór. Reprezentanci narodu noszą suknie niebieskie, białe spodnie, pstry szarfy, piora strusie, złote medale i pozłacane pałasze. Oznaczony jest także czas żałoby. Po mężu rok 1 i niedziel 6, po żonie 6 miesięcy, po stryju, wuju i ciotkach 3 niedziele, a po braciach i siostrach stryjecznych, wujecznych lub ciotecznych dni 14. (D. A.)

Hiszpanija.

Gazeta Codzienna donosi z Madrytu pod d. 25. Sierpnia: »Minister sprawiedliwości i łaski (D. Tadeo Colomarde) posiada ciągle zaufanie Monarchy. Kilku Intendentów prowincyj przemieniono i posuniono na wyższe stopnie, Intendent Kadyxu przenosi się do Kordowy, miejsce jego zajmuje dawniejszy szef biura Ministerstwa skarbu, Villar Frontin, który w latach 1821, 1822 i 1823, był w łaskach u Króla. P. Bertrand de Lis, który otrzymał pozwolenie mieszkać w Paryżu, i gdzie jeszcze na teraz bawi, jak zapewniają, pozyskał znowu łaskę Króla i niebawem powróci do Madrytu. Wszyscy rojalisci mocno się z tego cieszą, ponieważ wszyscy pamiętają dobrze te usługi, które czynił Królowi za systematu konstytucyjnego. Podówczas posiadał wielką popularność i używał jej na obronę Króla i wielu rojalistów, których konstytucyoniści prześladowali. Biegłość jego w finansach będzie dla rządu bardzo potrzebna. — Listy z Hawanny datowane w ostatnich dniach Lipca donoszą, że eskadra Admirała Laborde, która na cztery miesiące w żywność jest zaopatrzona, i której osada otrzymała czterechmiesięczny żołd, wy płynęła z Hawanny. Ponieważ zbliża się porównanie dnia z nocą; sądzą, iż najprzód popłynie do Porto Ricco, aby Hiszpańską część wyspy S. Domingo znowu w posiadłość zajęła. Synowiec Jenerała Vidoget, dotąd Kapitan fregaty, mianowany został przez Króla komendantem przystani w Hawannie; urząd ten czyni rocznie 180,000 fr. — Jenersly Inspektor król. ochotników, Jenerał Carvajal, wyjednał sobie, iż podług nowego systematu oszczędności, któremu wszyscy wojskowi podlegać powinni, nie będą mu potrącać 10 procentu od pensyi. Kapitan gwardyi przybocznej prosił o tę samą łaskę, lecz dotąd mu na to nie zezwolono. Marg. Albudeite, szef król. ochotników konnych z obwodu Madryckiego, z powodu interesów familijnych został do Walencyi wygnany. Ojciec jego życzył sobie, aby go w twierdzy Las Penas de San Pedro zamknięto, lecz Król uznał tę karę za ostrą i dowolną.«

(D. A.)

Wielka Brytania i Irlandyja.

Dziennik *Standard* mniema, iż wizyta, którą P. Peel Xięciu Wellingtonowi w Stratfieldsaj oddał, dokąd miało się jeszcze więcej Członków Gabinetowych udać, ma zamiar ukończyć ostatecznie interesy względem admiralicyi. Xiążę Klarencyi odesłał Xięciu Wellingtonowi depeszę, którą jeszcze przez nadzwyczajnego gońca był odebrał. Codziennie mniej jest wątpliwości o rozbićciu się Rossyjskiego okrętu *Fere Champenoise*,

mającym Admirała Ricord na pokładzie i prawie 1100 ludzi, przy jednej z wysp Scilly. (Gdyby tak było, tedy z powodu nie wielkiej odległości tych wysp od południowo-zachodniego końca Anglii, jużby o tem wieść wiedziano.)

Cobbet., jeden z najsławniejszych radykalistów W. Brytanii, i wydawca niedzielnego dla John-Boulów dziennika Cobbet-Register., umieścił następujący list do Redaktora Kurjera Francuzkiego:

Z Barn-Elm-Farm, d. 26. Sierpnia.

»Mości Panie., zawszem mniemał, iż Anglija jest krajem który posiada największych osłów pod słońcem; ale artykuł jego »Anglija pod Canningiem i Wellingtonem« przekonywa mię, że Francyi nie brakuje na większych ieszcze jak u nas. WPan., nie myśląc o tem, dotknąłeś ważnego bardzo pytania, to jest: czyli Xiążę Wellington albo też Canning zdatniejszym był na Ministra? Pytanie to i ja chcę roztrząsnąć spólnie z WacPanem; i dowiodę mu, że, chociaż nie wiesz nic o tem co się na miesiącu dzieje, jednakże tyle znać możesz politykę księżycową ile bieg interesów w Brytanii. Spodziewam się dowieść tego w najpierwszym numerze mego Rejestru., a następnie będę wyłożył moje powody do zrozumienia powierzchownych głów liberalistów Paryżskich, którzy nie wiedzą sami czego żądają i myślą żeśmy tacy głupi jak oni. Prawda żeśmy zaleźli w błoto; ale nie Xiążę Wellington tam nas wprowadził. Tym lub owym sposobem wydobędziem się z niego; lecz gdyby ta próżna głowa, ten człowiek którego wy statysta nazywacie (P. Canning) dłużej był pożył i kilka lat jeszcze zatrzymał ster interesów, kraj zostałby był zniszczonym bez powrotu, i nabył go nie było zachowało od pewnej rewolucyi. Dowiodę tego w najpierwszym numerze Rejestru.

W. Cobbet.

(D. A.)

Francyja.

Podług doniesień z Savear z d. 31. Sierpnia, Xiężna Berry wyjechawszy z Gavarne podróżowała przez trzy dni w małowicznej okolicy gorzyściej Marboré, Rolandbréché i w dolinie Estathé przy podnożu gór Montperdu.

W Strasburgu w d. 9. Września, znajdował się Król na ćwiczeniach pontonierów, oglądał ludwisarnię, pomnik Marszałka Saskiego w Kościele S. Tomasza i d. 11 po objedzie dnia tego zaszczycił obecnością swoją bal wyprawiony przez miasto w teatrze. Ulice jeszcze świetniej niżli dnia poprzedzającego były oświetlone. W d. 10. rano o godzinie 9 wyjechał Monarcha do Kolmaru. Król Jmć Wirtemberski już w d. 9. Sier-

pnia udał się na powrót do Stutgardu. Również i W. Xiąże Badeński, który wysiadł w Kehl, i codziennie rano przybywał do Strasburga, a wieczorem powracał przy pochodniach, wyjechał do Karlsruhe.

Niechlebną i niekorzystną z Algierem wojną mówi Dziennik handlowy, trwa ciągle, a już zbliża się jesień, podczas której wojownicy nasi mniej teraz będą mogli utrzymywać blokadę. Pismo Journal du Havre oblicza, iż miesięczne utrzymanie jednej fregaty na morzu kosztuje 26749 fr. Licząc więc iżby przez lat dwa ciągle tylko 3 fregaty krążyły przed Algierem, to wynosiłoby sumę 1,985,988 fr.; trzecią część summy tej przyjmując na korwety i statki posłtkowe, w ilości 645,976 fr.; więc wydano 2,568,964 fr., jedynie tylko dla utrudnienia naszego handlu; Algierczyćowie bowiem, jak się zdawało, przez blokadę nie ponieśli uszczerbku. (D. A.)

Niemcy.

Król Jmć Wirtemberski powrócił ze swojej podróży do Strasburga w d. 9. Sierpnia do Stutgardu.

Owdowiła Królowa Jejmość Wirtemberska, zjechała w d. 6. Września do Frankfortu pod imieniem Hr. Groeningen a w d. 7. J. C. W. Wielka Xiężna Feodorowna z domu Xiężniczka Koburska pod imieniem Hr. Romanów.

J. K. W. Xiąże Cambridge powrócił znowu w tym miesiącu do Hannoveru. Jak słychać, spodziewają się także w początkach Października J. K. W. Xięcia Kumberlandyi, i Xięcia Leopolda Sasko-Koburskiego, którzy znajdować się będą na obrótach wojska Hanowerskiego, mających się odbywać pod Lubensau w końcu b. w. i w początkach Października.

J. K. W. Xiąże Wilhelm Bawarski przybył w d. 12. Września z Tegernsee do Monachijum, oglądał budowę pałacu dla swojego dostojnego wnuka Max i wyjechał dnia następującego do Benz.

W. Xiąże Badeński postanowieniem swoim z d. 1. Września dozwala Mannheimowi wolnego portu na Renie, w zamiarza wsparcia handlu tegoż miasta. (D. A.)

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy. —

Kurs listów zastawnych,
z d. 19. Września 1828.

Za sto Złp. w listach zastawnych bez 3ch kuponów, białych.

Przedający żądają Złp. 87 gr. 15.

Kupujący dają — 87 — 7 1/2. (K. W.)

Rossyja.

Dziennik Odeski z d. 5/17. Września donosi:

— Z Odessy d. 5. Września. —

Fregata la Flore zawinęła do naszej przystani w nocy z d. 2. na 3. b. m. Z Warny przybyła tu w czterdziestu godzinach. Na pokładzie tego okrętu znajduje się Jenerał Adjutant Xiążę Menszczyków; z największą radością donosimy, że jest zdrow o ile spodziewać się można, po ranie odniesionej. Jeszcze czas niejaki niedozwoli mu ożywiać wojsk naszych swemi dobremi rozporządzeniami. Ta fregata wyszła pod żagle 3go rano do Mikołajowa, gdzie Xiążę Menszczyków zamierza zostawać dopóki nie wyzdrowieje.

Wiadomości od wojska przeciw Turcyi działającego.

Na pokładzie okrętu Paryż d. 29. Sierpnia.

Poruszenia pod Szumłą, d. 26. Sierpnia.

Od ostatniej daty z pod Szumli, to jest od 17. Sierpnia nie ważnego tamże nie zaszło. Co dziennie dawał się uczuwać większy brak furazów, i nasi furazerowie zmuszeni byli szukać ich o 20 do 25 wiorst. Ta wielka niedogodność będzie przyczyną, iż wojsko nasze opuści pozycyją, którą zajmuje. Główna kwatery drugiej armii przeniesie się do Jeni-Bazar, na punkt, gdzie już poszły pociągi i szpitale. Podobienstwem jest, iż poruszenie to wykonane będzie d. 29. i 31.

Działanie pod Warną d. 29. Sierpnia.

Co dzień postępują roboty oblężnicze pod Warną.

Bateryje nasze utrzymują znaczny ogień, i zmusiły już do milczenia cztery nieprzyjacielskie bastyony, które przedstawiają tylko kupę grzów. Za ledwie kilka moździerzy ustawionych za fortyfikacyjami miasta, rzucają niekiedy bomby, lecz te nieprzeszkadzają bynajmniej naszym robotom. Nadto okręty liniowe posełane przez flotę z kolei pod twierdzę dają do niej silnie ognia. Wszystko zapowiada prędkie i szczęśliwe koniec tego oblężenia.

Cesarz Jmć odprawił w d. 28. przegląd, 2giej, 3ciej i 4tej brygady gwardyi pieszej i artyleryi i był zadolowany tak ich wybornością po tak długim i utrudzającym pochodzie, jakoteż zapałem, który je ożywia. Od Peters-

burga do Kowarny gwardyje te nie miały prócz zwyczajnego tylko dzień jeden spoczynku.

Porządek panujący na flocie morza czarnego, i sposób w jaki wykonywa pod okiem Cesarza Jmci wszystkie poruszenia które jej są przepisane, zasługuje zupełnie na wysokie upodobanie Cesarza Jmci.

Brygada strzelców pieszych gwardyi; wychodzi dzisiaj dla wspierania na lewym brzegu jeziora Dewno oddziału, który odebrał rozkaz odciąć osadzie Warny drogę wiodącą do Burgas.

Wczoraj d. 28., korpus czterechtysięczny Turków, uderzył na Prawodi gdzie się znajduje Jenerał Lejtnant Xiążę Madatów. Nieprzyjaciel został ze stratą odparty i Xiążę Madatów poszedł dzisiaj za nim w pogoni.

Nigdy bardziej nieśtożło zdrowie Cesarzowi Jmci jak teraz. Każdego ranku Cesarz Jmć przybywa do obozu pod Warną, rozpoznaje prace oblężnicze i powraca na pokład okrętu Paryż, gdzie się znajduje tymczasowie jego główna kwatery.

— Z Petersburga. —

Ukazami wydanymi pod Bazardżikiem i Szumłą, w dniach 1. i 2. Lipca s. k., N. Pan mianować raezył wielu oficerów wyższych kawalerami orderow; obdarzył zaś szpadami honorowemi ozdobionemi w brylanty, Jeneratów Majorów: Malinowskiego, pełniącego obowiązki Szefa sztabu głównego przy korpusie piechoty, — Tsihlejewą i Darnowę, dowódców 1szej i 2giej brygady 19tej dywizyi piechoty; a szpadami honorowemi ze złotem, i napisami za waleczność: Pułkownika Samoyłowa, dowódcę artyleryi należącej do 3ciej dywizyi huzarów i 6tej kompanii artyleryi, tudzież chorążego gwardyi artyleryi konnej Łanskoja, pełniącego obowiązki Adjutanta przy Jenerale Suchozanecie.

Ukazem z dnia 7. b. m., rządzący Senat ogłosił nowe cztery komory do przeprowadzania transito przez Polskę wszelkich towarów z Rossyi, to jest komory w Grodnie, Goniądzu, Żółtkowie i Nurcu.

Dnia 18. b. m., z wielkich warsztatów admiralicyi, spuszczone fregatę Elżbietę, o 44 działach. Piękny ten statek, którego dowództwo powierzono Kapitanowi 2giej klasy Baronowi Wrangel, wystawił Głazurin, z korpusu inżynierów marynarki. (D. A.)

Z powodu przypadającego święta w Poniedziałek nie wyjdzie Gazeta.

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Ner. 39. Rozmaitości.)

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; Drukiem: Piotra Fillera.